

ZOSP R.P. – LICZBA OSP NA TERENIE KRAJU

Obecnie ZOSP RP zrzesza prawie 19 tysięcy jednostek OSP, do których należy około 800 tys. strażaków. Dwie trzecie z nich uczestniczy bezpośrednio w akcjach ratowniczo-gaśniczych. Nie są to jedynie interwencje związane z gaszeniem pożarów, coraz częściej ochotnicy są wzywani do innych zagrożeń, katastrof, wypadków, awarii i klęsk żywiołowych. W Polsce wskaźnik tego typu interwencji po raz pierwszy w Polsce w roku 2001 przekroczył 50 % w stosunku do ogólnej liczby interwencji (w ogólnej liczbie interwencji – 293 763 pożary stanowiły 37,9 %, natomiast pozostałe 62,1 % stanowiły tzw. miejscowe zagrożenia, w tym 5,3 % - alarmy fałszywe)

Ochotnicze Straże Pożarne stanowią trzon krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, nie tylko poprzez liczbę włączonych doń jednostek – 3114 (dane na ostatni dzień 2001 r.) czy przeprowadzonych działań ratowniczych w stosunku do jednostek z poza systemu ale także przez coraz wyższą skuteczność.

OSP jako stowarzyszenie

Ochotnicza Straż Pożarna jest stowarzyszeniem opierającym się na pracy społecznej swoich członków. Jako stowarzyszenie OSP działa na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989r. – Prawo o stowarzyszeniach oraz ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej, a także w oparciu o uchwalony statut.

W myśl ustawowej definicji – stowarzyszenie jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych. Samodzielnie określa swoje cele, programy działania i struktury organizacyjne oraz uchwała akty wewnętrzne dotyczące jego działania, a działalność swoją opiera na pracy społecznej swoich członków.

W celu założenia Ochotniczej Straży Pożarnej musi się zebrać co najmniej 15 członków założycieli, którzy na zebraniu założycielskim uchwalą statut, wybiorą Komitet Założycielski. Komitet założycielski składa do sądu rejestrowego wnioski o rejestrację wraz ze statutem, listą założycieli, zawierającą imiona i nazwiska, datę i miejsce urodzenia, miejsce zamieszkania oraz własnoręczne podpisy założycieli, protokół z wyboru komitetu założycielskiego, a także informację o adresie tymczasowej siedziby stowarzyszenia.

Wniosek o zarejestrowanie stowarzyszenia sąd rejestrowy rozpoznaje niezwłocznie. Postanowienie o zarejestrowaniu jest wydawane przez sąd rejestrowy po stwierdzeniu, że statut OSP jest zgodny z przepisami prawa, a założyciele spełniają wymagania określone ustawą.

Po zarejestrowaniu jednostki w sądzie, OSP otrzymuje osobowość prawną - *czyli zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych. Na jej podstawie OSP może występować w obrocie prawnym jako odrębny podmiot praw i obowiązków, niezależnie od stanowiących jej skład członków. Może ona przez swoje działania nabywać prawa, zaciągać zobowiązania i dokonywać innych czynności prawnych* - i może rozpocząć statutową działalność.

Zgodnie z ustawą – Prawo o stowarzyszeniach statut OSP powinien określać w szczególności:

- 1) nazwę Ochotniczej Straży Pożarnej.
- 2) teren działania i siedzibę OSP.
- 3) cele i sposoby działania.
- 4) sposób nabywania i utraty członkostwa, przyczyny utraty członkostwa oraz prawa i obowiązki członków,
- 5) władze OSP, tryb dokonywania ich wyboru, uzupełniania składu oraz ich kompetencje,
- 6) sposób reprezentowania OSP oraz zaciągania zobowiązań majątkowych, a także warunki ważności jego uchwał,
- 7) sposób uzyskiwania środków finansowych oraz ustanawiania składek członkowskich,
- 8) zasady dokonywania zmian statutu,
- 9) sposób rozwiązania się OSP.

Wg wzorcowego statutu OSP opracowanego przez Zarząd Główny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP najwyższą władzą stowarzyszenia OSP jest **walne zebranie** jej członków. Walne zebranie może być zwyczajne lub nadzwyczajne. Walne zebranie wybiera spośród siebie od 5 do 9 członków zarządu , 3 członków komisji rewizyjnej oraz delegatów na zjazd gminny. W składzie większości muszą stanowić osoby o pełnej zdolności do czynności prawnych.

Do kompetencji walnego zebrania należy:

1. Podejmowanie uchwał o zmianach i rozwiązaniu OSP.
2. Rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania zarządu i komisji rewizyjnej z ich działalności.
3. Uchwalanie rocznego planu działalności i budżetu OSP.
4. Ustalanie wysokości składki członkowskiej oraz podejmowanie decyzji o jej zmianie.
5. Podejmowanie uchwał w sprawie udzielenia absolutorium dla ustępującego zarządu na wniosek komisji rewizyjnej.
6. Rozpatrywanie odwołań od decyzji zarządu oraz innych spraw i wniosków zgłoszonych przez członków OSP.
7. Podejmowanie uchwały o wystąpieniu ze Związku OSP RP.
8. Podejmowanie uchwał w sprawach nabycia i zbycia nieruchomości oraz ich obciążeniu, a także nabyciu i zbyciu środków trwałych (urządzeń i sprzętu o dużej wartości).
9. Podejmowanie uchwał w sprawie przyjęcia zapisów i darowizn.
10. Wybieranie i delegowanie członka OSP w skład władz Związku OSP RP.

Władzami OSP, poza wymienionym walnym zebraniem są: **zarząd OSP i komisja rewizyjna.**

Zarząd wybiera ze swego grona prezesa, naczelnika straży, dwóch wiceprezesów, sekretarza i skarbnika a także może wybrać gospodarza, kronikarza i zastępcę naczelnika straży. Naczelnik sprawuje funkcje wiceprezesa.

Do zadań zarządu należy:

1. Reprezentowanie interesów OSP.
2. Realizowanie uchwał i wytycznych walnego zebrania.
3. Zwoływanie walnego zebrania.
4. Niezwłoczne zawiadomienie sądu rejestrowego i organu nadzorującego o zmianie statutu.

5. Informowanie sądu rejestrowego i organu nadzorującego o swoim składzie, o miejscu zamieszkania członków zarządu, a także o adresie siedziby OSP najpóźniej w ciągu miesiąca od momentu wyboru lub wprowadzenia zmian.
6. Udzielanie wyjaśnień organowi nadzorującemu oraz udostępnianie do przejrzania w lokalu OSP dokumentów związanych z jej działalnością.
7. Opracowywanie projektów rocznego planu działalności i budżetu OSP oraz składanie sprawozdań z ich wykonania walnemu zebraniu.
8. Zaciąganie w imieniu OSP zobowiązań finansowych.
9. Przyjmowanie i skreślanie z listy członków OSP.
10. Przyznawanie wyróżniającym się członkom dyplomów i nagród oraz występowanie z wnioskami o przyznanie odznaczeń i odznak.
11. Organizowanie młodzieżowych i kobiecych drużyn OSP, zespołów kulturalno-oświatowych i sportowych.
12. Dokonywanie ocen realizacji przez poszczególnych członków OSP powierzonych im zadań.
13. Rozstrzyganie sporów między członkami, wynikających z ich przynależności do OSP.
14. Wykonywanie innych zadań wynikających z postanowień statutu, a nie przypisanych kompetencjom walnego zebrania.

Posiedzenia zarządu odbywają się według potrzeb co najmniej jednak raz w kwartale i są zwoływane przez prezesa. Na posiedzenia zarządu należy zapraszać przewodniczącego komisji rewizyjnej. Do ważności uchwał wymagana jest obecność co najmniej 1/2 ogólnej liczby członków zarządu. Uchwały zarządu są podejmowane zwykłą większością głosów. W razie równej liczby głosów rozstrzyga głos prezesa lub wiceprezesa przewodniczącego obrad.

Prezes zarządu reprezentuje OSP na zewnątrz i kieruje całokształtem prac zarządu. Umowy, akty oraz pełnomocnictwa i dokumenty finansowe podpisują w imieniu OSP prezes lub wiceprezes i skarbnik.

Naczelnik straży kieruje jednostką operacyjno-techniczną jednoosobowo w formie rozkazów i poleceń.

Do naczelnika straży należy:

- wnioskowanie do zarządu OSP o wyznaczenie członków OSP do wykonywania zadań operacyjno - technicznych,
- organizowanie i prowadzenie podstawowego szkolenia pożarowego członków OSP, drużyn młodzieżowych i kobiecych OSP,
- czuwanie nad przestrzeganiem dyscypliny organizacyjnej członków OSP,
- kierowanie przeciwpożarową działalnością zapobiegawczą,
- kierowanie OSP w przeprowadzanych akcjach ratowniczo - gaśniczych,
- dysponowanie sprzętem i urządzeniami pożarniczymi OSP oraz nadzorowanie ich prawidłowej eksploatacji i konserwacji,
- opracowywanie opinii i wniosków w sprawie ochrony przeciw pożarowej miejscowości oraz wyposażenia OSP w sprzęt techniczny i inne środki,

Komisja rewizyjna jest organem kontrolnym OSP i do jej zadań należy:

1. Przeprowadzanie przynajmniej raz w roku kontroli całokształtu działalności statutowej OSP ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki finansowej i opłacania składek członkowskich.
2. Składanie na walnym zebraniu sprawozdania z przeprowadzonych kontroli wraz z oceną działalności OSP.
3. Przedstawianie zarządowi uwag i wniosków dotyczących jego działalności.
4. Wnioskowanie o udzielenie absolutorium ustępującemu zarządowi.

Wszelkie sprawy określone w statucie OSP, a dotyczące ochrony przeciwpożarowej, wymagają uzgodnienia z właściwym ze względu na teren działania komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej Nadzór nad działalnością OSP jako stowarzyszenia sprawuje kontrola wewnętrzna – walne zebranie strażaków i komisja rewizyjna danej OSP – zgodnie z jej statutem, oraz kontrola zewnętrzna sprawowana przez upoważnione ustawowo organy państwowe – właściwe starostwo powiatowe oraz prokuraturę i sąd.

Członkami OSP mogą być:

- osoby fizyczne, mające pełną zdolność do czynności prawnych i nie pozbawione praw publicznych,
- małoletni za zgodą przedstawicieli ustawowych,
- osoby prawne.

Członkowie OSP dzielą się na:

- czynnych,
  - młodzieżowych drużyn pożarniczych,
  - wspierających,
  - honorowych.
-
- Członkiem czynnym może być osoba, która aktywnie uczestniczy w wykonywaniu postanowień statutu, opłaca składkę członkowską i złożyła przyrzeczenie następującej treści:
"W pełni świadom obowiązków strażaka - ochotnika uroczyście przyrzekam uczestniczyć w ochronie przeciwpożarowej majątku narodowego, być zdyscyplinowanym członkiem Ochotniczej Straży Pożarnej, dbać o jej godność, ofiarnym i mężnym w ratowaniu życia ludzkiego i mienia."
  - Członkiem młodzieżowej drużyny pożarniczej może zostać osoba, która ukończyła 12 lat, uzyskała zgodę opiekunów ustawowych i złożyła przyrzeczenie. Członkowie MDP w wieku 16 - 18 lat mogą być wybierani do władz OSP. MDP mogą być środowiskowe oraz tworzone w szkołach i placówkach wychowawczych oraz miejscu zamieszkania. Zasady organizacji MDP określa regulamin organizacyjny MDP zatwierdzony przez Zarząd Główny ZOSP RP.
  - Członkiem wspierającym może być osoba fizyczna lub prawna współdziałająca w rozwój OSP, wspierająca finansowo lub w innej formie jej działalność. Członek wspierający-osoba fizyczna, a w przypadku osoby prawnej jej przedstawiciel ma

prawo uczestniczyć w walnym zebraniu członków OSP i być wybieranym do władz OSP, korzystać z urządzeń i sprzętu będącego własnością OSP.

- Członkiem honorowym może zostać członek OSP szczególnie zasłużony dla ochrony przeciwpożarowej. Godność członka honorowego nadaje walne zebranie. Członkowie honorowi nie opłacają składek członkowskich.

Członkowie czynni i honorowi mają prawo:

- wybierać i być wybierani do władz OSP,
- uczestniczyć w walnym zebraniu z prawem głosu,
- wysuwać postulaty i wnioski wobec władz OSP,
- korzystać z urządzeń i sprzętu będącego własnością OSP,
- używać munduru i odznak.

Do obowiązków członka czynnego należy:

- aktywnie uczestniczyć w działalności OSP,
- przestrzegać postanowień statutu OSP, jak też regulaminów i uchwał władz OSP,
- podnosić poziom wiedzy pożarniczej przez udział w szkoleniu fachowym,
- dbać o mienie OSP,
- regularnie opłacać składki członkowskie.

Zarząd OSP spośród członków czynnych tworzy jednostkę operacyjno - techniczną. (JOT)

Członkostwo ustaje na skutek:

- dobrowolnego wystąpienia z OSP,
- wykluczenia przez władze OSP z powodu prowadzenia działalności sprzecznej z postanowieniami statutu OSP,
- skreślenie z powodu nieusprawiedliwionego zalegania z opłatą składek członkowskich za okres przekraczający 1 rok,
- likwidacji OSP,
- śmierci,
- likwidacji osoby prawnej będącej członkiem wspierającym.

Podstawy funkcjonowania OSP

Ochotnicze Straże Pożarne w RP funkcjonują w oparciu o:

1. Ustawę z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej,
2. Ustawę z dnia 7 kwietnia 1989r. - Prawo o stowarzyszeniach,
3. Statut OSP, w którym określa się szczegółowe zadania i organizację OSP.

Według ustawy o ochronie przeciwpożarowej **Ochotnicza Straż Pożarna jest jednostką ochrony przeciwpożarowej, umundurowaną, wyposażoną w specjalistyczny sprzęt, przeznaczoną w szczególności do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami.**

Ochotnicza Straż Pożarna ma obowiązek uczestniczyć, na wezwanie Państwowej Straży Pożarnej w działaniach ratowniczych poza terenem własnego działania.

Ochotnicza Straż Pożarna funkcjonuje w oparciu o przepis ustawy – Prawo o stowarzyszeniach. W wymienionej ustawie nie ma odrębnych uregulowań dotyczących ochotniczych straży pożarnych, co oznacza, iż są one powoływane i funkcjonują jak wszystkie inne tego rodzaju zrzeszenia w Polsce.

Szczegółowe zadania i organizację ochotniczej straży pożarnej i ich związku określa statut. Ochotnicza Straż Pożarna może być powołana w miejscowości (tzw. terenowa) lub w zakładzie pracy (zakładowa).

Sprawy dotyczące organizacji i funkcjonowania Ochotniczych Straży Pożarnych uregulowane są również w wielu innych aktach prawnych, poza wyżej wymienionymi. Do których należą m.in.:

1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 lipca 1998 r. w sprawie terenu działania jednostek ochrony przeciwpożarowej, okoliczności i warunków udziału tych jednostek w działaniach ratowniczych poza terenem własnego działania oraz zakresu, szczegółowych warunków i trybu zwrotu poniesionych przez nie kosztów.

Terenem własnego działania dla ochotniczej straży pożarnej jest teren gminy, w której została ona utworzona, a w wypadku jednostki włączonej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego terenem własnego działania jest teren działania właściwej miejscowo komendy powiatowej (miejskiej) PSP.

Do działań ratowniczych poza terenem własnego działania PSP wzywa jednostki włączone do odwodów operacyjnych. Liczba oraz rodzaj sil i środków przeznaczonych do udzielenia pomocy PSP jest ustalana pomiędzy komendantem powiatowym (miejskim) PSP, a podmiotem utrzymującym jednostkę OSP.

Zestawienie kosztów uczestnictwa jednostki w działaniach ratowniczych poza terenem własnego działania należy do obowiązków podmiotu ponoszącego koszty jej funkcjonowania. Występuje on o ich zwrot do organu PSP, który wezwał jednostkę do udzielenia pomocy, za pośrednictwem właściwego dla miejsca prowadzenia działania ratowniczego komendanta powiatowego (miejskiego) PSP.

2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 grudnia 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Rozporządzenie to szczegółowo reguluje sprawy dot.:

- organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze powiatu, województwa i kraju,
- walki z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi,
- ratownictwa technicznego, chemicznego ekologicznego i medycznego,
- organizacji stanowisk kierowania oraz dysponowania sił i środków systemu do działań ratowniczych,
- kierowania działaniem ratowniczym,
- prowadzenia dokumentacji zdarzeń oraz funkcjonowania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego,
- organizacji odwodów operacyjnych.

Zagadnienia uregulowane powyższym rozporządzeniem dotyczą jednostek ochotniczych straży pożarnych działających w ramach krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 września 1998 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania i współdziałania jednostek ochrony przeciwpożarowej biorących udział w działaniu ratowniczym.

5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1992 r. w sprawie zakresu i trybu korzystania z praw przez kierującego działaniem ratowniczym.

6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 1997 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków oraz zakres ich obowiązywania w stosunku do innych osób biorących udział w akcjach ratowniczych, ćwiczeniach lub szkoleniu.

Jednostki ochrony p.poz.

W myśl art. 15 Ustawy o ochronie przeciwpożarowej, **jednostkami ochrony przeciwpożarowej są:**

- 1) jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej.
  - a) Komenda Główna,
  - b) komenda wojewódzka,
  - c) komenda powiatowa (miejska), w skład której wchodzi jednostki ratowniczo-gaśnicze,
  - d) Szkoła Główna Służby Pożarniczej, pozostałe szkoły oraz ośrodki szkolenia,
  - e) jednostki badawczo-rozwojowe,
  - f) Centralne Muzeum Pożarnictwa.
- 2) jednostki organizacyjne wojskowej ochrony przeciwpożarowej,
- 3) zakładowa straż pożarna,
- 4) zakładowa służba ratownicza,
- 5) gminna zawodowa straż pożarna,
- 6) powiatowa (miejska) zawodowa straż pożarna,
- 7) terenowa służba ratownicza,
- 8) ochotnicza straż pożarna,
- 9) związek ochotniczych straży pożarnych,
- 10) inne jednostki ratownicze.

Państwowa Straż Pożarna została powołana jako zawodowa, umundurowana i wyposażona w specjalistyczny sprzęt formacja, przeznaczona do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami.

Do podstawowych zadań Państwowej Straży Pożarnej należy:

- 1) rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń,
- 2) organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczych w czasie pożarów, klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń,
- 3) wykonywanie pomocniczych specjalistycznych czynności ratowniczych w czasie klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń przez inne służby ratownicze,
- 4) kształcenie kadr dla potrzeb Państwowej Straży Pożarnej i innych jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz powszechnego systemu ochrony ludności,
- 5) nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych,
- 6) prowadzenie prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony ludności.

Państwowa Straż Pożarna jest organizatorem krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Działalność organów i jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej kontroluje i nadzoruje Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, który jest jednocześnie Szefem Obrony Cywilnej Kraju oraz Centralnym organem administracji rządowej w sprawach organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego oraz ochrony przeciwpożarowej.

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej jest przełożonym strażaków pełniących służbę w Państwowej Straży Pożarnej.

Zadania i kompetencje Państwowej Straży Pożarnej na obszarze województwa wykonują:

1. wojewoda przy pomocy komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, jako kierownika straży wchodzącej w skład zespolonej administracji rządowej w województwie,
2. komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej.

Zadania i organizację Państwowej Straży pożarnej określa Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej – 19-krotnie nowelizowana.

W Siłach Zbrojnych RP zadania PSP przewidziane w powyższej ustawie wykonywane są przez Wojskową Ochronę Przeciwpożarową (WOP).

Zakres tych zadań określa rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 24 sierpnia 1992 r. w sprawie zasad i trybu wykonywania zadań przez Wojskową Ochronę Przeciwpożarową.

W szczególności są to następujące czynności:

- organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczych w czasie walki z pożarami oraz likwidacji innych miejscowych zagrożeń na terenach będących w zarządzie Sił Zbrojnych,
- udzielanie pomocy PSP w prowadzeniu akcji ratowniczych, a także wykonywanie pomocniczych czynności ratowniczych w czasie klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń na rzecz innych służb ratowniczych, poza terenami będącymi w zarządzie Sił Zbrojnych,
- rozpoznawanie zagrożenia pożarowego i innych miejscowych zagrożeń na terenach będących w zarządzie Sił Zbrojnych oraz egzekwowanie ich usunięcia,
- szkolenie kadry dla potrzeb WOP i ochrony przeciwpożarowej w Siłach Zbrojnych,
- podejmowanie działań organizacyjno-technicznych usprawniających system alarmowania i współdziałania WOP z jednostkami PSP oraz innymi służbami ratowniczymi w ramach krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego,
- sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o ochronie przeciwpożarowej na terenach będących w zarządzie Sił Zbrojnych.

Strukturę organizacyjną WOP tworzą:

- 1) Szef WOP i podległy mu Inspektorat WOP,
- 2) szefowie okręgowi WOP i podległe im okręgowe Inspektoraty WOP,
- 3) szefowie delegatur okręgowych WOP i podległe im delegatury oraz wojskowe straże pożarne.

Szczegółową organizację jednostek WOP oraz siedziby i terytorialny zasięg działania delegatur okręgowych inspektoratów określa Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, po zasięgnięciu opinii Szefa WOP.

Zadania i czynności w jednostkach organizacyjnych WOP są realizowane przez żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową (posiadających kwalifikacje pożarnicze), strażaków PSP wyznaczonych do pełnienia służby w WOP oraz pracowników posiadających kwalifikacje pożarnicze.

W poszczególnych zakładach pracy, jednostkach wojskowych, gminach miastach, powiatach na określonym terenie mogą działać zawodowe straże pożarne i służby ratownicze.

Organizację i szczegółowe zasady funkcjonowania zakładowej straży pożarnej, zakładowej służby ratowniczej, gminnej zawodowej straży pożarnej, terenowej służby ratowniczej oraz innych jednostek ratowniczych - określają osoby prawne lub fizyczne je tworzące, w porozumieniu i pod nadzorem komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej właściwego ze względu na teren działania.

Podmiot, który zdecyduje się na utworzenie jednostki ochrony przeciwpożarowej, zobowiązany jest do utworzenia jej schematu organizacyjnego oraz szczegółowych zasad funkcjonowania. Musi jednak uczynić to w porozumieniu i pod nadzorem właściwego ze względu na teren działania przyszłej jednostki, komendanta wojewódzkiego PSP. Chodzi bowiem o to, aby znajdujące się poza strukturami organizacyjnymi PSP jednostki ochrony przeciwpożarowej, były zorganizowane i funkcjonowały zgodnie z obowiązującymi przepisami przeciwpożarowymi i pod merytoryczną kontrolą instytucji odpowiadającej za realizację polityki państwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej na terenie danego województwa, muszą one ponadto spełniać określone wymagania, a więc powinny być jednostkami umundurowanymi i wyposażonymi w specjalistyczny sprzęt, a zatrudnieni w nich pracownicy posiadać odpowiednie kwalifikacje i warunki psychofizyczne. Te ostatnie zostały wyszczególnione w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 8 grudnia 1998 r. w sprawie wymagań w zakresie kwalifikacji zawodowych oraz dotyczących warunków fizycznych i psychicznych osób zatrudnionych w jednostkach ochrony przeciwpożarowej, a także w zakresie kwalifikacji zawodowych innych osób wykonujących czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Na terenie wsi i małych miast ważnym elementem zabezpieczenia operacyjnego terenu są Ochotnicze Straże Pożarne.

Dystynkcje OSP

DYSTYNKCJE CZŁONKÓW OSP, ZARZĄDU OSP I KOMISJI REWIZYJNEJ

Strażak

Starszy strażak

Dowódca rot

Pomocnik dowódcy sekcji

Dowódca sekcji

Pomocnik dowódcy
plutonu

Dowódca plutonu

Członek zarządu

Członek komisji
rewizyjnej

Zastępca naczelnika

Wiceprezes
Naczelnik

Przewodniczący
komisji rewizyjnej

Prezes

**DYSTYNKCJE CZŁONKÓW ZARZĄDU ODDZIAŁU GMINNEGO ZWIĄZKU OSP
RP, GMINNEJ KOMISJI REWIZYJNEJ ZWIĄZKU OSP RP**

Członek zarządu

Członek komisji
rewizyjnej

Członek prezydium
zarządu

Wiceprezes zarządu -
Komendant gminny

Przewodniczący komisji
rewizyjnej

Prezes

Kapelan gminny

**DYSTYNKCJE CZŁONKÓW ZARZĄDU ODDZIAŁU POWIATOWEGO ZWIĄZKU
OSP RP, POWIATOWEJ KOMISJI REWIZYJNEJ ZWIĄZKU OSP RP**

Członek zarządu

Członek powiatowej
komisji rewizyjnej

Członek prezydium
zarządu powiatowego

Wiceprzewodniczący
powiatowej
komisji rewizyjnej

Przewodniczący powiatowej
komisji rewizyjnej

Wiceprezes
zarządu powiatowego

Prezes
zarządu powiatowego

Kapelan powiatowy

**DYSTYNKCJE CZŁONKÓW ZARZĄDU ODDZIAŁU WOJEWÓDZKIEGO
ZWIĄZKU OSP RP, WOJEWÓDZKIEJ KOMISJI REWIZYJNEJ ZWIĄZKU OSP
RP
I WOJEWÓDZKIEGO SĄDU HONOROWEGO ZWIĄZKU OSP RP**

Członek zarządu

Członek wojewódzkiej
komisji rewizyjnej

Członek wojewódzkiego
sądu honorowego

Członek prezydium
zarządu wojewódzkiego

Wiceprzewodniczący
wojewódzkiej
komisji rewizyjnej

Wiceprzewodniczący
wojewódzkiego sądu
honorowego

Przewodniczący wojewódzkiej
komisji rewizyjnej

Przewodniczący
wojewódzkiego sądu
honorowego

Wiceprezes
zarządu wojewódzkiego

Prezes
zarządu wojewódzkiego

Kapelan wojewódzki

**DYSTYNKCJE CZŁONKÓW ZARZĄDU ODDZIAŁU GŁÓWNEGO ZWIĄZKU OSP
RP, GŁÓWNEJ KOMISJI REWIZYJNEJ ZWIĄZKU OSP RP
I GŁÓWNEGO SĄDU HONOROWEGO ZWIĄZKU OSP RP**

Członek zarządu

Członek głównej
komisji rewizyjnej

Członek głównego
sądu honorowego

Członek prezydium
zarządu głównego

Wiceprzewodniczący głównej
komisji rewizyjnej

Wiceprzewodniczący
głównego sądu honorowego

Przewodniczący głównej
komisji rewizyjnej

Przewodniczący głównego
sądu honorowego

Wiceprezes
zarządu głównego

Prezes
zarządu głównego

Kapelan krajowy

Dystynkcje PSP

Nazwa stopnia		Oznaczenie		
Skrót	Pełna nazwa	na czapkach i beretach	na ubraniach specjalnych	na naramiennikach
STOPNIE W KORPUSIE SZEREGOWYCH				
str.	strażak			
st. str.	starszy strażak			
STOPNIE W KORPUSIE PODOFICERÓW				
sekc.	sekcyjny			

<p>st. sekc.</p>	<p>starszy sekcyjny</p>			
<p>mł. ogn.</p>	<p>młodszy ogniomistrz</p>			
<p>ogn.</p>	<p>ogniomistrz</p>			
<p>st. ogn.</p>	<p>starszy ogniomistrz</p>			

STOPNIE W KORPUSIE ASPIRANTÓW

<p>mł. asp.</p>	<p>młodszy aspirant</p>			
<p>asp.</p>	<p>aspirant</p>			
<p>st. asp.</p>	<p>starszy aspirant</p>			
<p>asp. sztab.</p>	<p>aspirant sztabowy</p>			

STOPNIE W KORPUSIE OFICERÓW

<p>mł. kpt.</p>	<p>młodszy kapitan</p>			
<p>kpt.</p>	<p>kapitan</p>			
<p>st. kpt.</p>	<p>starszy kapitan</p>			
<p>mł. bryg.</p>	<p>młodszy brygadier</p>			

bryg.	brygadier			
st. bryg.	starszy brygadier			
nadbryg.	nadbrygadier			
gen. bryg.	generał brygadier			

źródło: ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI

z dnia 18 listopada 1997 r. w sprawie umundurowania strażaków Państwowej Straży
Pożarnej. (Dz. U. Nr 152, poz. 1001)

Umundurowanie OSP

UBIÓR GALOWY STRAŻAKA OSP

W skład ubioru galowego wchodzi:

- mundur w kolorze ciemnogrnatowym (męski, damski),
- koszula w kolorze białym z długim rękawem,
- czapka rogatywka w kolorze ciemnogrnatowym (dla mężczyzn),
- czapka dżokejka w kolorze ciemnogrnatowym (dla kobiet),
- obuwie w kolorze czarnym,
- sznur galowy w kolorze srebrnym przeplatany niebieską nitką.

Wyposażeniem uzupełniającym do ubioru galowego są:

- skarpety w kolorze czarnym (dla mężczyzn),
- rajstopy w kolorze beżowym (dla kobiet),
- krawat w kolorze czarnym

Ubiór galowy (ze sznurem galowym) z orderami, odznaczeniami, medalami i odznakami nosi się podczas:

- świąt państwowych i w Dniu Strażaka, w tym również podczas świeckich spotkań oraz uroczystości religijnych organizowanych z tej okazji.
- uroczystości wręczenia sztandarów, orderów, odznaczeń, medali i odznak, otwarcia strażnic oraz innych uroczystości o ważnym i podniosłym dla jednostki OSP bądź właściwego zarządu ZOSP RP znaczeniu.

- uroczystości składania wieńców na Grobie Nieznanego Żołnierza, grobach poległych i zmarłych oraz pod pomnikami i tablicami pamiątkowymi.

Ubiór galowy (ze sznurem galowym) z baretkami nosi się podczas:

- uroczystych przedstawień w teatrach, salach koncertowych itp., gdy występuje się w charakterze przedstawiciela OSP lub oddziału ZOSP RP, a dla pozostałych uczestników przyjęty jest strój wieczorowy.
- innych ważnych uroczystości na polecenie prezesa (naczelnika) OSP lub prezesa właściwego zarządu oddziału ZOSP RP

Do mundurów wyjściowych i galowych przyszywane są guziki oksydowane o średnicach 16 i 22 mm.

Ubiór galowy dla pocztów sztandarowych i flagowych, w którego uzupełniające wyposażenie wchodzi:

- rękawiczki białe,
- pas główny koloru czarnego

Do ubioru galowego z pasem głównym stosuje się obuwie typu "skutery" (nogawki spodni wpuszczane w cholewki butów). Dopuszcza się noszenie spodni bryczesów do butów wysokich typu "oficerski", a także nakrycia głowy w postaci hełmu ozdobnego bądź hełmu bojowego łącznie z pasem bojowym z przypiętym toporkiem.

UBIÓR WYJŚCIOWY STRAŻAKA OSP

W skład ubioru wyjściowego wchodzi:

- mundur w kolorze ciemnogrnatowym (męski, damski),
- koszula w kolorze białym z długim rękawem,
- czapka rogatywka w kolorze ciemnogrnatowym (dla mężczyzn),
- czapka dżokejka w kolorze ciemnogrnatowym (dla kobiet),
- obuwie w kolorze czarnym,
- kurtka 3/4 z odpinaną podpinką w kolorze czarnym

Wyposażeniem uzupełniającym do ubioru wyjściowego są:

- skarpety w kolorze czarnym (dla mężczyzn),
- rajstopy w kolorze beżowym (dla kobiet),
- krawat w kolorze czarnym

Ubiór wyjściowy z baretkami nosi się podczas:

- uczestniczenia w posiedzeniach władz statutowych OSP i oddziałów ZOSP RP.,
- występowania w charakterze przedstawiciela OSP lub oddziałów ZOSP RP na oficjalnych spotkaniach i imprezach.

UBIÓR LETNI STRAŻAKA OSP

W skład ubioru letniego wchodzi:

- koszula letnia w kolorze białym z krótkim rękawem, z guzikami oksydowanymi o średnicy 16 mm,
- spodnie (spódnica) w kolorze ciemnogrnatowym,
- czapka rogatywka w kolorze ciemnogrnatowym (dla mężczyzn),
- czapka dżokejka w kolorze ciemnogrnatowym (dla kobiet),
- obuwiu w kolorze czarnym.

Wyposażeniem uzupełniającym do ubioru letniego są:

- skarpety w kolorze czarnym (dla mężczyzn),
- rajstopy w kolorze beżowym (dla kobiet),
- krawat w kolorze czarnym,
- sznur galowy w kolorze srebrnym przeplatany niebieską nitką,
- naramienniki w kolorze ciemnogrnatowym.

Ubiór letni nosi się podczas:

- występowania w okresie letnim w charakterze przedstawiciela OSP lub oddziału ZOSP RP w spotkaniach i imprezach np. zawodach sportowo-pożarniczych oraz w okolicznościach, gdy nie obowiązuje umundurowanie wyjściowe bądź galowe.
- odbywania w okresie letnim koncertów - członkowie orkiestr OSP.
- uczestniczenia w okresie letnim w posiedzeniach władz statutowych OSP i oddziałów ZOSP RP

Okres letni liczy się od 1 maja do 30 września. Stosowanie ubioru letniego warunkuje temperatura powyżej 20° C i zasada jednolitości w ramach OSP lub oddziału ZOSP RP. Ustalenia w tym zakresie należą do prezesa OSP lub zarządu oddziału ZOSP RP, organizującego wspólne wystąpienie.

UBIÓR OCHRONNY STRAŻAKA OSP

W skład odzieży ochronnej i specjalnej wchodzi:

- ubranie ochronne dwuczęściowe,
- ubranie specjalne popularne dwuczęściowe,
- ubranie koszarowe,
- rękawice i kominiarka (niepalne),
- buty specjalne,
- hełm

Odzież ochronną i specjalną nosi się podczas:

- akcji ratowniczo-gaśniczych,
- ćwiczeń i działań ze sprzętem oraz sprawdzianów wyszkolenia bojowego.

Dopuszcza się noszenie ubrania typu "moro" bądź ubrania koszarowego podczas akcji ratowniczych, jeśli nie jest konieczne użycie ubrania ochronnego lub specjalnego. O rodzaju użytej odzieży decyduje kierujący akcją po dokonaniu rozpoznania zagrożeń w miejscu interwencji. Odzież ochronną stosuje się do czasu zniszczenia bądź naturalnego zużycia.

W zestaw przedmiotów ekwipunku osobistego strażaka-ochotnika wchodzi:

- pas bojowy,
- zatrzaśnik,
- toporek strażacki,
- latarka,
- podpinka linkowa,
- maska do aparatu powietrznego,
- opatrunek osobisty,
- worek brezentowy na odzież ochronną i ekwipunek osobisty

UBIÓR MDP - OSP

W skład ubioru Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych (MDP) wchodzi:

- koszula w kolorze czerwonym z guzikami oksydowanymi o średnicy 16 mm,
- szorty w kolorze czarnym,
- spodnie w kolorze czarnym (dla chłopców),
- bluza w kolorze czarnym,
- spódnica w kolorze czarnym (dla dziewcząt),
- obuwiu sportowe w kolorze czarnym,
- podkolanówki w kolorze białym,
- krawat w kolorze czarnym

Ubiór MDP nosi się podczas:

- występowania w charakterze przedstawiciela MDP na oficjalnych spotkaniach i uroczystościach strażackich, religijnych i świeckich,
- apeli, wart i innych ważnych wydarzeń na obozach MDP,
- uroczystych zbiórek MDP.

Dopuszcza się stosowanie poprzedniego wzoru mundurków MDP (wiatrówka niebieska, spodnie/spódnica czarne) do czasu naturalnego ich zużycia.

Członkowie MDP noszą emblematy i dystynkcje haftowane czarną nitką na czerwonym tle, przy nw. przedmiotach mundurowych:

- czapkach dżokejkach,
- koszulach na lewym rękawie, przy czym górna krokiewka powinna znajdować się w odległości 5 cm powyżej górnego szwu rękawa.

Członkowie MDP noszą emblematy haftowane czerwoną nitką na czarnym tle przy bluzach koloru czarnego na ich lewym rękawie, przy czym górna krokiewka powinna znajdować się w odległości 5 cm poniżej górnego szwu rękawa.

NAKRYCIA GŁOWY - OSP

Do ubiorów stosuje się następujące rodzaje nakrycia głowy w kolorze noszonych mundurów:

- czapkę rogatywkę ze srebrnym okuciem daszka (dla mężczyzn),
- czapkę dżokejkę (dla kobiet),
- czapkę uszankę (w okresie zimowym).

W MDP nakryciem głowy jest czapka dżokejka w kolorze czerwonym.

Członkowie zarządów OSP i oddziałów ZOSP RP noszą srebrne galony na otokach czapek przy czym:

- Jeden galon - członkowie zarządów OSP, zarządów gminnych ZOSP RP i Komisji Rewizyjnych tych szczebli.
- Dwa galony - członkowie zarządów oddziałów powiatowych, wojewódzkich, powiatowych i wojewódzkich komisji rewizyjnych, wojewódzkiego sądu honorowego oraz Zarządu Głównego ZOSP RP, Głównej Komisji Rewizyjnej, Głównego Sądu Honorowego

Członkowie władz oddziałów ZOSP RP noszą na denku czapki srebrne galony w kształcie krzyżaka.

Prezes Zarządu Głównego ZOSP RP nosi czapkę rogatywkę ze srebrnym okuciem daszka, srebrnym wężykiem na otoku czapki i naszytymi na denku czapki srebrnymi galonami w kształcie krzyżaka.

EMBLEMATY OSP

Członkowie OSP i funkcyjni oddziałów ZOSP RP noszą emblematy w kolorze srebrnym na ciemnogrnatowym tle haftowane nitką lub bajorkiem, przy nw. przedmiotach mundurowych:

- czapkach,
- pagonach ubiorów wyjściowych, galowych, paradnych, kurtek, koszul letnich i MDP, naszyte w odległości 2 cm od dolnej krawędzi pagonu, ubraniach ochronnych, specjalnych i koszarowych, w miejscach na to wyznaczonych i odpowiednio przygotowanych przez producenta ubrań.

Członkowie OSP i zarządów ZOSP RP, pełniący funkcje kierowców, mechaników motopomp, łącznościowców, a także członkowie orkiestr i drużyn sanitarnych noszą przy mundurach wyjściowych i galowych na ich lewym rękawie, naszywki-oznaki specjalności, haftowane srebrną nitką na ciemnogrnatowym tle. Naszywki umieszcza się 15 cm od dolnej krawędzi rękawa. Członkowie MDP noszą naszywki-oznaki specjalności dla MDP na ramieniu prawego rękawa munduru. Wzory tych naszywek określone są odrębnymi przepisami. Członkowie OSP noszą na kurtkach odzieży ochronnej i specjalnej napisy "STRAŻ" w kolorze czarnym na żółtym tle w miejscach na to wyznaczonych i odpowiednio przygotowanych przez producenta ubrań. Dopuszcza się noszenie emblematu z napisem

"Ochotnicza Straż Pożarna" na mundurach wyjściowych i galowych, na ich prawym rękawie haftowanego czerwoną nitką na ciemnogrnatowym.

Członkowie OSP i funkcyjni oddziałów ZOSP RP noszą na kołnierzach mundurów bądź lewej kieszeni koszuli letniej dystynkcje pełnionych funkcji, haftowane srebrną nitką lub bajorkiem na ciemnogrnatowym tle.

- Członkowie OSP, zarządów i komisji rewizyjnych OSP RP oraz funkcyjni oddziałów ZOSP RP mają prawo do noszenia dystynkcji odpowiadających najwyższej z pełnionych funkcji. Oznaczeniem najwyższej z pełnionych funkcji jest krokiewka umieszczona w górnej części dystynkcji.
- Członkowie OSP i funkcyjni oddziałów ZOSP RP noszą na kurtkach I' w kolorze czarnym dystynkcje pełnionych funkcji w miejscach na to wyznaczonych i odpowiednio przygotowanych przez producenta ubrań.
- Członkowie wspierający (osoby fizyczne) mogą noszą dystynkcje funkcji pełnionych w OSP lub zarządzie oddziału ZOSP RP.
- Wzory dystynkcji pracowników etatowych ZOSP RP określa Uchwała Prezydium ZG ZOSP RP.

Odznaczenia

1. Złoty Znak Związku OSP RP

Wizerunkiem odznaki **Złoty Znak Związku OSP RP** jest krzyż równoramienny, zakończony na rogach ramion kulkami. Krzyż o wymiarach 41 mm (wysokość i szerokość) na krawędziach ma 1 mm pasek. Wykonany jest z metalu koloru złotego. Ramiona krzyża pokryte są białą emalią w złożonym obramowaniu. W środku krzyża na okrągłej czerwonej emaliowanej tarczy umieszczony jest orzeł jagielloński z metalu koloru srebrnego, z otokiem koloru jasno granatowego oraz z napisem: **ZWIĄZEK OCHOTNICZYCH * STRAŻY POŻARNYCH RP ***. Na tle górnego ramienia krzyża nad środkową częścią tarczy umieszczony jest płomień z metalu koloru srebrnego. Pomiędzy ramionami krzyża wieniec ze stylizowanych liści laurowych o szerokości 5 mm z metalu koloru złotego. Odznaka ta zawiązana jest na wstążce o szerokości 38 mm, koloru czerwonego z białymi paskami o szerokości 4 mm, umieszczonymi na krawędziach wstążki.

Złoty Znak Związku

Złoty Znak Związku zawieszony na wstążce

2. Medal Honorowy im. Bolesława Chomicza

Medal Honorowy im. Bolesława Chomicza ma kształt okrągłej tarczy o średnicy 70 mm, koloru srebrzystego, oksydowany. Na awersie medalu wykonana jest w płaskorzeźbie postać przedstawiająca wizerunek popiersie pierwszego prezesa jednolitego Związku OSP RP, obok napis w trzech wierszach: BOLESŁAW * CHOMICZ * 1878 1959*. Na rewersie medalu akcesoria strażackie (dwa hełmy, dwa bosaki, drabina, toporek, prądownica, dzwon, sygnalówka). W dolnej części wizerunek Znak Związku OSP RP i pod wizerunkiem napis: BOGU NA CHWAŁĘ LUDZIOM NA POŻYTEK. W prawej, bocznej części medalu umieszczone półkoliście stylizowane liście dębu. Medal jest wręczany w dekoracyjnym etui.

Awers i rewers Medalu Honorowego im. Bolesława Chomicza

3. Medal Za Zasługi dla Pożarnictwa

Medal Za Zasługi dla Pożarnictwa ma kształt okrągłej tarczy o średnicy 30 mm, z krawędzią o szerokości 1 mm wykonanej z metalu odpowiedniego koloru; złotego, srebrnego i brązowego. Na awersie medalu wykonana jest w płaskorzeźbie postać niewiasty symbolizująca grecką boginię ognia Hestię, (odpowiednik rzymskiej bogini ognia Westy), stojącą na liściach laurowych, opartej jedną ręką na tarczy z pochodnią. W drugiej ręce trzyma liść wawrzynu nad napisem ZA ZASŁUGI DLA POŻARNICTWA. Na rewersie medalu orzeł jagielloński oparty na skrzyżowanych toporkach w obramowaniu wieńca szerokości 3 mm, ze stylizowanych liści laurowych. W górnej części w półkołu napis: ZW. OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH RP. Medal noszony jest na białej wstążce szerokości 36 mm z czerwonym paskiem o szerokości 16 mm, umieszczonym symetrycznie pośrodku białej wstążki.

Awers i rewers Złotego Medalu "Za Zasługi dla Pożarnictwa"

4. Odznaka Strażak Wzorowy

Odznaka Strażak Wzorowy składa się z równoramienneego trójkąta wykonanego z metalu, którego lewa połowa pokryta jest emalią czerwoną a prawa granatową. U góry trójkąta wypukła głowa strażaka w hełmie, niżej napis: STRAŻAK WZOROWY. Na tle trójkąta dwa skrzyżowane toporki. Na trójkąt nałożony jest z metalu koloru złotego wieniec laurowy.

Odznaka "Strażak Wzorowy"

5. Odznaka Za Wysługę Lat

Odznakę Za Wysługę Lat stanowi tarcza okrągła o średnicy 24 mm, wykonana z metalu koloru złotego. Nad tarczą hełm strażacki, u dołu tarczy wylot prądownicy i dwa skrzyżowane toporki. Na otoku wieniec z liści laurowych szerokości 5 mm zewężający się do góry. Środek: tarcza okrągła z otokiem białej emalii szerokości 4 mm z napisem złożonym: ZW. OCHOTN. STRAŻY POŻ. RP * ZA WYŚLUGĘ LAT*, emalia czerwona z cyfrą złotą: V, X, XV, XX, XXV, XXX, XXXV, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 70.

Odznaka "Za Wysługę Lat"

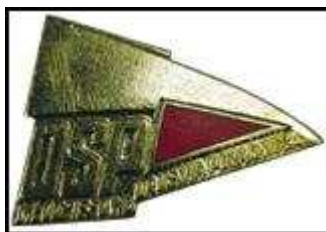

Oznaczenie liczby lat wysługi X i 40

6. Odznaka Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza

Odznaka Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza ma formę toporka strażackiego. W części przeciwległej od ostrza toporka znajduje się napis "OSP", po prawej stronie wkomponowany jest czerwony trójkąt. U dołu znajduje się napis "Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza". Odznaka brązowa, srebrna, złota wykonana jest z metalu odpowiedniego koloru.

Złota Odznaka "Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza"

ZASTĘP (sekcja)

Pojęcie zastęp "sekcja" w każdej OSP jest powszechnie znane, ale wiedza na temat sekcji pozostawia już tu i ówdzie trochę do życzenia. Spróbujmy zatem przybliżyć sobie ważniejsze informacje o tej jednostce, choćby z tego względu, że każdy strażak czynny powinien być do jakiegoś zastępu (sekcji) przypisany.

Zgodnie z definicją zastęp (sekcja) jest najmniejszą jednostką taktyczną strażaków (ratowników) dysponujących odpowiednim sprzętem, zdolnych do podjęcia określonych zadań. W ochotniczych strażach pożarnych stanowi np. załogę jednego samochodu gaśniczego (niekiedy specjalnego). W warunkach działalności społecznej podziału na zastępy sekcje dokonuje się zazwyczaj w sposób mniej precyzyjny niż w PSP. Owszem, tworzone są jednostki, przypisuje się nawet poszczególnym ich członkom określone funkcje na okresy stałe, ale czyni się to głównie dla osiągnięcia celów szkoleniowych, organizacyjnych lub podczas przygotowań do startów w zawodach sportowo-pożarniczych. W celach operacyjno-taktycznych zastępy (sekcje) formowane są doraźnie, a czas formowania mieścić się musi między ogłoszeniem alarmu, a dojazdem do miejsca zdarzenia. Z uwagi na fakt, że nigdy nie wiadomo, którzy strażacy przybiegną na alarm działanie to jest pospieszne i niewygodne. Jest jednak niestety potrzebne, bo bez podziału ról wśród członków załogi trudne byłoby lub niemożliwe wykonanie zadania ratowniczego.

Ochotnicze straże dzielą się według typów na M i S. Straże typu M nie posiadają samochodu pożarniczego, a sprzęt gaśniczy umieszczają na przyczepie, która w razie pożaru może być pociągnięta przez podstawowy środek transportu. Straże typu S dysponują jednym lub większą liczbą samochodów. W zależności od typu OSP powinna być przygotowana do wystawienia różnej ilości zastępów (sekcji), a więc w różny sposób powinna formować strukturę całego pododdziału bojowego. Np. straż typu S-2 ma być zdolna do wystawienia dwóch zastępów (sekcji) samochodowych i jednej z motopompą. W zależności od rodzaju samochodów różne też będą składy sekcji (załóg) tworzonych podczas jazdy do pożaru.

Generalnie przyjmuje się, że w skład wchodzi od 2 do 10 strażaków. Funkcje w strukturze rozbudowanej przedstawiają się następująco:

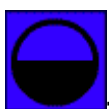
- dowódca sekcji

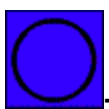
- przodownik I rotacji

- pomocnik I rotacji

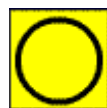
- przodownik II rotacji

- pomocnik II rotacji

- przodownik III rotacji

- pomocnik III rotacji

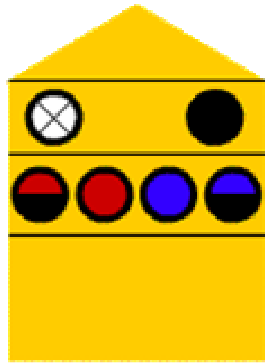

- kierowca-mechanik

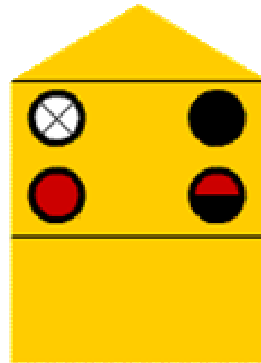

- łącznik

Pełnej, składającej się z trzech rot struktury nie wykorzystuje się praktycznie podczas walki z pożarami. Będące w dyspozycji OSP pojazdy pożarnicze umożliwiają najczęściej wyjazd do pożaru sekcji składającej się z sześciu, czterech lub tylko z trzech osób. W składzie każdej sekcji jest dowódca i mechanik (kierowca-mechanik). Pozostali jej członkowie, w zależności od możliwości i potrzeb, tworzą jedną, dwie lub trzy rot. W zależności od rodzaju pojazdu umieszczenie strażaków w jego wnętrzu przedstawia się następująco:

GBA 2,5/16
GBM 3/8
GBAM 2/8+8
GLM 8

GCBA 6/32 (Jelcz)

Oznakowanie samochodów

Klasy pożarniczych samochodów ratowniczo – gaśniczych:

w zależności od rzeczywistej masy całkowitej pojazdu :

- klasa lekka (L): do 7,5 t
- klasa średnia : od 7,5 do 14 t
- klasa ciężka (C): powyżej 14 t

w zależności od zdolności do poruszania się na określonych nawierzchniach:

- kategoria 1 – miejskie to pojazdy samochodowe przeznaczone do poruszania się po drogach o twardej nawierzchni,
- kategoria 2 – uterenowione to pojazdy samochodowe zdolne do poruszania się po wszystkich drogach o twardej nawierzchni i w ograniczonym zakresie poza tymi drogami,
- kategoria 3 – terenowe to pojazdy samochodowe zdolne do poruszania się po wszystkich drogach i bezdrożach.

Oznakowanie samochodów pożarniczych:

C - 2 - 3 - 6000 - 8/4000 - 2

- **C** – klasa ciężka,
- **2** – kategoria uterenowienia,
- **3** – ilość osób w kabinie,
- **6000** – pojemność zbiornika na wodę w [l],
- **8/4000** – parametry pompy (wydajność 4000 [l/min] przy ciśnieniu 8 [bar]),
- **2** – agregat prądotwórczy.

Oznaczenia literowe samochodów pożarniczych:

G - gaśnicze:

On - oświetleniowy [kW]

M - motopompa [hl/min]

Kn - kontenerowy

A - autopompa [hl/min]

Kw - kwatermistrzowski

B - zbiornik wody [m³]

Op - operacyjny

Pr - proszkowy [kg]

Dł - dowodzenia i łączności

Sn - śniegowy [kg CO²]

San - sanitarny

S - specjalne:

Wys - wysokościowy

D - drabina [m]

Wt - z wyposażeniem warsztatowym

H - podnośnik [m]

T - ze sprzętem do katastrof budowlanych i innych

W - węzowy [m]

P-gaz, P-dym - z urządzeniami przeciw gazowo – dymnymi

Z - cysterna [m³]

Dz - dźwig [t]

Rd, Rt, Rch, Rw - ratownictwo drogowe, techniczne, chemiczne, wodne

np. **GCBA** – samochód gaśniczy ciężki ze zbiornikiem wody o pojemności 5 m³ autopompa o wydajności 24 hl/min, środek pianotwórczy 10 % pojemności zbiornika

Rodzaje pojazdów samochodowych w pożarnictwie w zależności od zastosowania:

- samochody ratowniczo – gaśnicze:

- samochody ratowniczo – gaśnicze z autopompą,
- samochody ratowniczo – gaśnicze specjalne,

- samochody z drabiną mechaniczną i/lub podnośnikiem hydraulicznym:

- drabiny mechaniczne,
- podnośniki hydrauliczne,

- inne pojazdy:

- samochody ratownictwa technicznego,
- samochody ratownictwa medycznego,
- samochody sprzętowe ratownictwa chemicznego,
- samochody dowodzenia,
- samochody do przewozu osób,
- samochody zaopatrzeniowe,
- inne samochody specjalne.

PRZYDATNE SKRÓTY, KTÓRE WARTO ZNAĆ

GBA 2,5/16

GBM 2,5/8

GCBA 6/32

GCBM 18/8

SD 30

SH 18

GPr 3000

SOp

SLKw

ZOSP R.P.

ZG ZOSP R.P.

KCKRiOL

WSKR

PSK (MSK)

PA

CPR

ZSD

WRD

